

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ — ԲԵՄԱԿԱՆՔ

* Կիր. 1 Ապրիլ.— Տնտեսի Կիրակի: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Աստուածածնայ խորանին վրայ: Պատարագեց եւ քարոզեց Հոգշ. Տ. Գեղամ Ծ. Վրդ. Զաքարեան, մեկնաբանելով Տնտեսի աւետարանական առակը:

* Եշ. 5 Ապրիլ.— Իրիկուան Հսկումին քարոզեց Հոգշ. Տ. Հայկասեր Վրդ. Պայրամեան, մեկնաբանելով առաջին երկու բառերը Տէրունական Աղօթքին, եւ ծանրանալով Աստուծոյ հայրութեան եւ մարդոց որդիութեան գաղափարներուն վրայ:

* Ուր. 6 Ապրիլ.— Վաղուան Քառասուն Մանկանց տօնին առիթով, Կէսօրէ ետք Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցիին մէջ կատարուեցաւ խաղաղական ժամերգութիւն, իսկ գիշերասկիզբին՝ Հսկում, ուր բազմաթիւ ժողովուրդ փութացած էր ձէթի նուիրատուութեամբ եւ մոմավառութեամբ իր բարեպաշտական զգացումները արտայայտել սուրբերուն նկարին առջեւ յարգարուած շարժական սեղանին դիմաց:

* Ծր. 7 Ապրիլ.— Ս. Քառասուն Մանկանց Սերաստիոյ: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Գլխադիր: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Հայկասեր Վրդ. Պայրամեան: Վերաբերումը կատարուեցաւ Ս. 40 Մանկանց նկարին առջեւ յարգարուած շարժական սեղանին վրայէն, որուն առջեւ կաթսայի մը մէջ կը պլպլային 40 գունատր կանթեղներ:

— Կէսօրէ ետք, վաղուան Դատարոյի Կիրակիի առթիւ, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը «Հրաշափառ»ով մուտք գործեց Ս. Յարութեան Տաճար: Պատանատեղիին, Ս. Գերեզմանին եւ Գիտ Խաչի ալի ուխտերէն ետք, վերջինին կից՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ պաշտուեցան ժամերգութիւն եւ նախատօնակ: Ապա կատարուեցաւ տնօրինական սրբատեղեաց այցելութեան հանդիսատր թափօր Տաճարէն ներս: Թափօրապետն էր Հոգշ. Տ. Նարեկ Վրդ. Մարֆազէլեան:

* Կիր. 8 Ապրիլ.— Դատարոյի Կիրակի:

Գիշերային եւ առաւօտեան ժամերգութիւնները պաշտուեցան ի Ս. Յարութիւն, Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ: Ապա Գերշ. Տ. Ծահէ Եպս. Աճէմեան հանդիսատր Ս. Պատարագ մատուց Բրիստոսի Ս. Գերեզմանին վըրայ: Ս. Պատարագի աւարտին, Ս. Գերեզմանին եւ Պատանատեղիոյն շուրջ կատարուեցաւ երրադարձ մեծահանդէս թափօր՝ գլխաւորութեամբ Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր: Արարողութիւնները ձայնաւիղութեան իւրաքանչեան ռատիօկայանէն:

* Եշ. 12 Ապրիլ.— Իրիկուան Մեծ Պահքի վերջին Հսկումին Ս. Յակոբի մէջ նախագահեց Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոս:

* Ուր. 13 Ապրիլ.— Առաւօտուն, Մայր Տաճարին մէջ պաշտուեցաւ Մեծ Պահքի Ծաշու վերջին ժամերգութիւնը:

— Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի վիրամուտի նախատօնակը պաշտուեցաւ ի Ս. Յակոբ: Հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոս:

* Ծր. 14 Ապրիլ.— Ս. Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին (Մուտն ի վիրապ): Առաւօտեան ժամերգութեան աւարտին, ըստ սովորութեան, Ս. Լուսաւորչի մատուցը իր հանգստարանէն թափօրով փոխադրուեցաւ Աւագ Սեղան, Լուսարարապետ Գերշ. Ս. Հօր ձեռամբ: Ապա Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ աւանդատան Ս. Լուսաւորչի սեղանին վըրայ: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Խաժակ Արդ. Պարսամեան:

— Կէսօրէ ետք, Հոգշ. Տ. Հայկասեր Վրդ. Պայրամեանի գլխաւորութեամբ, միաբան հայրեր ինքնաշարժներով բարձրացան Զիթենեաց լեռ, ուր Համբարձման սրբավայրին վրայ կառուցուած մեր վրանամատուոնին մէջ պաշտուեցան ժամերգութիւն եւ նախատօնակ: Գիշերասկիզբին պաշտուեցան նաեւ «Եկեղեցի»ի եւ Հսկման կարգեր եւ գիշերային ու առաւօտեան ժամերգութիւններ: Ամենէն ետքը մատուցուեցաւ Ս. Պատարագ՝ Համբարձման մատարան մէջ: Ըստ սովորութեան, պատարագիչն էր սրբավայրին տեսուչը՝ Հոգշ. Տ. Մուշեղ Արդ. Թաշնեան: Արարողութիւնները տեւեցին մինչեւ գիշերուան ժամը 11:

* Կիր. 15 Ապրիլ.— Գալստեան Կիրա-

կի: Առատուն, Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս. Ասլանեանի գլխաւորութեամբ, միաբան հայրեր ինքնաշարժներով բարձրացան Ձիթենեաց լեռ, եւ «Հրաշափառ»ով մուտք գործեցին Համբարձման սրբատեղին ուր մեր վրանամատուոյն մէջ եպիսկոպոսական խոր ի գլուխ պատարագեց Հոգշ. Տ. Հայկասեր Վրդ. Պայրամեան:

* Գշ. 17 Ապրիլ.— Իրիկնադէմին, Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցիին մէջ պաշտուեցաւ Մեծ Պահոց «Եկեացէ»ի վերջին ժամերգութիւնը:

* Եշ. 19 Ապրիլ.— Մեծ Պահքի 40րդ օրը զուգահիսած ըլլալով Ս. Կոյսի Աւետման տօնին, այս առատ Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ «Արեւագալ»ի վերջին եւ հանդիսաւոր ժամերգութիւնը:

— Կէսօրէ ետք Մայր Տաճարին մէջ պաշտուեցաւ Մեծ Պահքի վերջին «Խաղաղական» ժամերգութիւնը, իսկ աւարտին՝ նախատօնակ Ս. Կոյսի Աւետման: Հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս. Ասլանեան:

* Որ. 20 Ապրիլ.— Խ. օր Մեծ պահոց եւ Աւետման Ս. Աստուածածնի: Առատուն, Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս. Կոյսի գլխաւորութեամբ, միաբան հայրեր ինքնաշարժներով մեկնեցան Գեթսեմանիի ձորը ու «Հրաշափառ»ով մուտք գործեցին Ս. Աստուածածնայ Տաճար, ուր Տիրամօր Ս. Գերեզմանին վրայ հանդիսաւորապէս պատարագեց Հոգշ. Տ. Կիրեղ Ծ. Վրդ. Գաբրիէան, եպիսկոպոսական խոր ի գլուխ:

* Ծր. 21 Ապրիլ.— Յիշատակ յարութեան Ղազարո: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Դարեկ Վրդ. Մարգարէիան:

— Կէսօրէ ետք, վաղուան Ծաղկազարդի տօնին առիթով, Գերշ. Տ. Ծահէ Եպս. Աճեմեանի գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը «Հրաշափառ»ով մուտք գործեց Ս. Յարութեան Տաճար, ուր պաշտուեցան երեկոյեան ժամերգութիւնն ու նախատօնակը՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ: Ապա կատարուեցաւ տնօրինական սրբատեղիներու այցելութեան հանդիսաւոր թափօր Տաճարէն ներս: Թափօրապետն էր Հոգշ. Տ. Հայկասեր Վրդ. Պայրամեան:

* Կիր. 22 Ապրիլ.— ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ: Գիշերային եւ առատուեան ժամերգութիւնները պաշտուեցան եւ Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Մուշեղ Արդ. Թաշճեան: Ապա կատարուեցաւ մեծահանդէս թափօր՝ Բրիստոսի Ս. Գերեզմանին եւ Պատանատեղիին շուրջ, գլխաւորութեամբ Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս. Ասլանեանի: Թափօրականներ ի ձեռին ունէին ձիթենիի և արմաւենիի ռստեր, իսկ մեր թափօրին կը հետեւէին Ղպտիներու և Ասորիներու թափօրները: Կատարուեցաւ նաեւ «Անդաստան»: Ժամը 1.30ին Միաբանութիւնը վերադարձաւ Մայրավանք ու Հայոց Թաղի մուտքէն, «Որ գլխորհուրդ» շարականը երգելով բարձրացաւ Պատրիարքարան:

— Կէսօրէ ետք, շքեղօրէն զարդարուած Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ նախ «Անդաստան» Գերշ. Տ. Ծահէ Եպիսկոպոսի գլխաւորութեամբ, եւ ապա տօնին յատուկ հոգեզմալ շարականներով ընդմիջուած երեկոյեան ժամերգութիւն եւ «Դոճբացէք»ի արարողութիւն: Հոգշ. Տ. Գեղամ Ծ. Վրդ. Զաքարեան Աւագ Սեղանի բեմէն կոչ ըրաւ ներկաներուն որ իրենց սրտաբոյս լոյսաներով մասնակցին Ազունիէի Ազգ. Բոժարանին համար կատարուելիք տարեկան հանգանակութեան եւ կարդաց «հոգեւոր սիրով եւ փափաքով» վարագոյր բանալու մասնակցող բարեպաշտներու անուանացանկը: Եկեղեցւոյ զոյգ մուտքերուն դրուած էին պնակներ՝ որոնք լեցուեցան ժողովուրդի լիաբորն նուիրատուութեամբ:

* Գշ. 24 Ապրիլ.— Աւագ Երեքշաբթի (Յիշատակ տաւն կուսանաց): Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Յարութեան Տաճարի գաւիթին արեւելակողմը գտնուող Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչի մատուոյն մէջ: Երթ ու դարձի թափօրները գլխաւորեց եւ պատարագեց Հոգշ. Տ. Հայկասեր Վրդ. Պայրամեան: Ս. Թարգմանչաց վարժարանի աշակերտութիւնը հաղորդութիւն ստացաւ: Ապա կատարուեցաւ տնօրինական սրբատեղիներու այցելութեան հանդիսաւոր թափօր Տաճարէն ներս: Թափօրապետ Հոգշ. Տ. Կիրեղ Ծ. Վրդ. Գաբրիէան թափօրի ընթացքին սա-

կատարի ուխտաւորներուն տուա բացաւորութիւններ սրբատեղիներու մասին:

* Եջ. 26 Ապրիլ.— Աւագ Հինգշաբթի (Յիշատակ Ընթերցաց): Առաւօտուն, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ «Կարգ Ապաշխարողաց»:

— Կարճ դադարէ մը եւ ժամերգութենէ ետք, Աւագ Սեղանին վրայ հանդիսատար Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ: Պատարագիչն էր Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոս Ապսեան, որ «Հայր մեր»էն առաջ կարդաց Ս. Յովհան Ոսկեբերան Հայրապետի Ս. Հաղորդութեան ճառը:

— Կէսօրէն ետք, Ոսնալուայի մեծաշուք արարողութեան Ս. Յակոբի մէջ նախագահեց Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը: Եկեղեցիին զոյգ դասերը լեցուն էին հրապրեալներով: Արարողութիւնները ձայնաւորուեցան իսրայէլեան ուստիոկայանէն: Ապա Անկլիքան Արքեպիսկոպոսը, սովորութեան համաձայն, զգեստաւորուած եւ Աւագ Սեղանի բեմէն կարդաց Ոսնալուայի վերաբերեալ աւետարանական համարները՝ անգլերէն լեզուով:

— Ժամ մը ետք, Հոգշ. Տ. Կիրեղ Ծ. Վրդ. Գաբրիէանի գլխատրութեամբ, փոքր թափօր մը այցելեց Քրիստոսի զոյգ բանտերը՝ Ս. Հրեշտակապետաց եւ Ս. Փրկչի վանքերը: Առաջինին մէջ կատարուած արարողութիւններէն ետք թափօրը ուղղուեցաւ դէպի եկեղեցիի գաւթին մէջ գտնուող Ս. Զիթենիի ծառը, իսկ երկրորդ սրբավայրին մէջ կատարուած արարողութեան աւարտին, Հոգշ. Տ. Կիրեղ Ծ. Վարդապետ խօսք առնելով պատմականը ըրաւ դարերէ ի վեր ազգային սեփականութիւն եղող զոյգ սրբավայրերուն:

— Գիշերը, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ «Խաւարման կարգ»ը: Չորս ժամեր տեւող արարողութիւնը իր ամենէն խորհրդաւոր պահը ունեցաւ երբ տիրեց խաւարը Տաճարէն ներս ու Գերշ. Տ. Ծահէ Եպիսկոպոս կոտ քարոզով մը վեր հանեց «լացի գիշերուան» փրկարար նշանակութիւնը: Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը ներկայ եղաւ արարողութեան վերջին մասին, որ աւարտուեցաւ կէս գիշերուան մօտ:

* Որ. 27 Ապրիլ.— Աւագ Ուրբաթ (Յի-

շատակ Խաչելութեան): Կէսօրէն ետք ժամը 12.30ին, Ս. Յարութեան Տաճարի Ս. Լուսատրիչ եկեղեցիին մէջ կատարուեցաւ «Կարգ Խաչելութեան»: Հանդիսապետն էր Հոգշ. Տ. Կիրեղ Ծ. Վրդ. Գաբրիէան:

— Ժամը 4ին, «Թաղման Կարգ»ը կատարուեցաւ ի Ս. Յակոբ, մեծ հանդիսատրութեամբ եւ բազմաթիւ հաւատացեալներու ներկայութեան: Հանդիսապետն էր Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը:

* Եր. 28 Ապրիլ.— Աւագ Ծաբաթ (Ծրագալոց Ս. Զատիկի): Առաւօտեան ժամը 8.15ին, Ս. Յարութեան Տաճարի դռները բացուեցան մեր կողմէ, բանալին առնուելով Աւագ Թարգման Հոգշ. Տ. Վիգէն Աբդ. Ալբազեանի ձեռքէն:

— Ժամը 10ին, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր գլխատրութեամբ, ամբողջ Միաբանութիւնը մեկնեցաւ Ս. Յարութեան Տաճար, ուր ընթացք առին «Լուսատրեայ»ի եւ յարակից արարողութիւնները: Ժամը 11ին կնքուեցաւ դուռը Ս. Գերեզմանին, պետական անձնատրութիւններու ներկայութեան: Յունաց թափօրէն ետք, Գերշ. Տ. Քլաւտիոս Եպիսկոպոսը (Յունաց Պատրիարքը իր յառաջացեալ տարիքին պատճառաւ չկրցաւ անձամբ կատարել սոյն հանդէսը) եւ մեր լուսահանը՝ Հոգշ. Տ. Կիրեղ Ծ. Վարդապետ, կնիքը քակելով մտան Ս. Գերեզման, որուն քովնտի բացուածքներէն հինգ վայրկեան ետք դուրս պիտի գար նուիրական լոյսը, որ ակնթարթի մը մէջ քաղաքացի լուսակիրներուն կողմէ պիտի հասներ ձեռքը մեր վերնատան պատշգամբին մէջ իր տեղը գրաւած Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր: Ընդհանուր խանդավառութեան եւ զանգակահարութեան ու մոմավառութեան ընդմէջէն սկսաւ մեր թափօրը Ս. Գերեզմանին շուրջ, գլխատրութեամբ Լուսահան Հօր, որ եպիսկոպոսական խոյր կը կրէր: Մեր թափօրին կը հետեւէին Ղպտիներու եւ Ասորիներու թափօրները: Դժբախտ միջադէպ մը ընդհատեց խաղաղ եւ կանոնաւոր զնացքը թափօրին, որ տեւեց մինչեւ ժամը 3.30: Քիչ ետք, Վանք դարձին, կէս ճամբան, Դաթի բերդին դիմաց, Պատրիարքն ու Լուսահանը զգեստաւորուեցան, մինչ հալկական երեք Միութիւններու արիւններն ու արեւնոյնները փողերախոյնով առաջնորդե-

ցին Միաբանութիւնը, որ «Քրիստոս յարեալ» շարականը երգելով մուտք գործեց Մայր Տաճար:

— Ժամ մը չանցած, Ս. Յակոբի մէջ ըսկըսաւ «Ծրագալոյց»ի արարողութիւնը, որմէ ետք Ասագ Սեղանին վրայ մատուցուեցաւ իրիկնադէմի խորհրդատու ու յանկուցիչ Ս. Պատարագը: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Գէորգ Վրդ. Նազարեան: Ապա Ս. Զատկի նախատօնակ կատարուեցաւ, որուն նախագահեց Գերշ. Տ. Ծահէ Եպս. Աճէմեան: Արարողութեանց աւարտին, «Այսօր յարեալ» շարականը երգելով, Միաբանութիւնը զգեստաւորուած բարձրացաւ սեղանատուն ընթրիքի:

* Կիր. 29 Ապրիլ.— ԶԱՏԻԿ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ: Կէս գիշերէն ետք ժամը 2ին, Միաբանութիւնը արթուն է արդէն և զանգահարութենէն քիչ ետք, լուցեալ յապտերներով և Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոս Ասլանեանի գլխաւորութեամբ կը մեկնի Ս. Յարութեան Տաճար, ուր կը պաշտօնին գիշերային եւ սուսօտեան ժամերգութիւնները, մինչեւ «Հարց», Ս. Լուսարարիչ եկեղեցիին մէջ: Ապա Ս. Գերեզմանի շրջափակը բարձրանալով, կը սկսի երրադարձ մեծահանդէս թափօրը՝ Դպտիներու եւ Ասորիներու թափօրներուն հետեւողութեամբ և ամենայն կարգապահութեամբ: Կատարուեցաւ «Անդաստան», Ս. Գերեզմանի դրան կարդացուեցաւ «Իղաբերից» Աւետարան եւ երգուեցաւ «Խաչի քո Քրիստոս»: Առաւօտեան ժամը 7.30ին հանդիսատիս Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ: Պատարագեց եւ Յարութեան խորհուրդին շուրջ քարոզեց Գերշ. Տ. Ծահէ Եպս. Աճէմեան, բնաբան ունենալով «Չէ աստ, այլ յարեալ»: Արարողութեանց ներկայ էր Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը: Ս. Պատարագն ու քարոզը ձայնասփռուեցան իսրայէլեան ուստիոկայանէն: Ժամը 10ին Միաբանութիւնը վերադարձաւ Մայրավանք, Հայոց Թաղի մուտքէն, երէկուան նման, «Քրիստոս յարեալ» շարականի երգեցողութեամբ յառաջանալով, եւ բարձրացաւ Պատրիարքարանի մեծ դահլիճը, ուր Նորին Ամենապատուութիւնը Ս. Յարութեան աւետիսով արձակեց բոլորը:

— Կէսօրէ ետք, Մայրավանքի բակին

մէջ կատարուած մեծ «Անդաստան»ին նախագահեց Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը:

* Բշ. 30 Ապրիլ.— Բ. օր Ս. Զատկի (Յիշատակ մեռելոց): Ըստ սովորութեան, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը հանդիսատիս Ս. Պատարագ մատուց Մայր Տաճարի Ասագ Սեղանին վրայ: Ապա կազմուեցաւ երրադարձ թափօր, գլխաւորութեամբ Նորին Ամենապատուութեան, որ Կենաց Փայտի մատունքն ի ձեռին եւ ամպհովանիի տակ կ'օրհնէր Տաճարը խոնուած հոծ բազմութիւնը: Վարդապետներ ի ձեռին ունէին սուրբերու մատունքներ: Արարողութիւններու աւարտին, Միաբանութիւն և ժողովուրդ «Քրիստոս յարեալ» երգելով բարձրացան Պատրիարքարան, ուր Պատրիարք Ս. Հայրը «Պահպանիչ»ով օրհնելէ ետք ներկաները, բոլորին Ս. Պատարագի նշխար բաժնեց: Այսպէս, Ապրիլ ամսւան հետ, փակուեցան հանդիսութիւնները Ասագ Եօթնեակին:

* Գշ. 1 Մայիս.— Գ. օր Ս. Զատկի: Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Ս. Գլխադրի մատուռին մէջ: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Բակուր Արդ. Տառնութեան: Ապա կատարուեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն՝ խնդրամատուց ուխտատուներու ննջեցեալներուն համար, գլխաւորութեամբ Լուսարարապետ Գերշ. Ս. Հօր:

* Ծր. 5 Մայիս.— Գլխատումն Յովհաննու Կարապետին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Գիսակ Արդ. Մուրատեան: Վերաբերումը կատարուեցաւ Ս. Յովհ. Կարապետի խորանին վրայէն:

* Կիր. 6 Մայիս.— Նոր Կիրակի (Յիշատակ բիրատուր նահատակացն մերոց): Ըստ սովորութեան, Մայր Տաճարի Ասագ Սեղանին վրայ պատարագեց Լուսահան Հոգշ. Տ. Կիրել Ծ. Վրդ. Գաբրիէան, որ նաեւ քարոզեց, Առաջին Աշխարհամարտի Հայ հատակներու պատգամը փոխանցելով նոր սերունդին: Ս. Պատարագէն ետք, Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս. Ասլանեանի նախագահութեամբ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ, որ կրկնուեցաւ Տաճարին գաւիթը՝ Երանաշնորհ Տ. Կիրել Բ. Պատրիարքի շիրմին վրայ: Ապա, Միաբանութիւնը, երկարաձիգ թափօրով մը եւ ա-

նաջնորդութեամբ քաղաքիս հայկական մի-
ութիւններու արիւններուն և արեւոյշներուն
ուղղուեցաւ Ս. Փրկչի ազգային գերեզմանա-
տունը, և խմբուեցաւ Արարայի նահատակ-
ներու յուշարձանին շուրջ, ուր Հոգշ. Տ. Գե-
ղամ Ծ. Վրդ. Զաքարեան ոգեկոչեց յիշա-
տակը մեր անմեռ նահատակներուն: Թափո-
րը կը գլխաւորէր Լուսարարապետ Գերշ. Ս.
Հայրը:

* Ըր. 12 Մայիս.— Ս. Պատարագը մա-
տուցուեցաւ Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր
Հոգշ. Տ. Հայկասէր Վրդ. Պայրամեան:

— Կէսօրէն ետք, վաղուան Աշխարհա-
մատրան Կիրակիի առիթով, Լուսարարա-
պետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս. Ապանեա-
նի գլխաւորութեամբ Միաբանութիւնը «Հը-
րաշափառ»ով մուտք գործեց Ս. Յարութեան
Տաճար, ուր պաշտուեցան ժամերգութիւն
և նախատօնակ՝ Ս. Լուսատրիչ եկեղեցիին
մէջ: Ապա կատարուեցաւ տնօրինական սրբ-
բատեղիներու այցելութեան հանդիսաւոր
թափօր Տաճարէն ներս: Թափօրապետն էր
Տաճարին Տեսուչը՝ Հոգշ. Տ. Վաղարշ Վրդ.
Խաչատուրեան:

* Կիր. 13 Մայիս.— Աշխարհամատրան
Կիրակի (Կանաչ Կիրակի): Գիշերային և
առաւօտեան ժամերգութիւնները պաշտուե-
ցան Ս. Լուսատրիչի մէջ: Ապա Լուսարարա-
պետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոս հան-
դիսաւոր Ս. Պատարագ մատուց Քրիստոսի
Ս. Գերեզմանին վրայ և նախագահեց սրբ-
բալային առջև կատարուած «Անդաստա-
ն»ին: Այսպէսով հին տոմարի Ապրիլ ամսը-
ւան հետ վերջացան Ս. Յարութեան Տաճա-
րին զատկական շրջանի կրօնական հանդի-
սութիւնները:

* Ըր. 19 Մայիս.— Ս. Պատարագը մա-
տուցուեցաւ Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր
Հոգշ. Տ. Գէորգ Վրդ. Նազարեան:

* Կիր. 20 Մայիս.— Կարմիր Կիրակի:
Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Յարու-
թիւն, Ս. Լուսատրիչ եկեղեցիին մէջ: Ժամա-
րարն էր Հոգշ. Տ. Նարեկ Վրդ. Մարթագէլ-
եան:

* Կիր. 26 Մայիս.— Ս. Պատարագը մա-
տուցուեցաւ Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր
Հոգշ. Տ. Սեւան Վրդ. Ղարիպեան:

* Կիր. 27 Մայիս.— Տօն երկնման Ս. Խա-

չին: Ըստ սովորութեան, առաւօտեան ժա-
մերգութեան աւարտին և «Անդաստան»էն
առաջ, Մայր Տաճարին մէջ կարդացուեցաւ
351 թուականին, Ս. Խաչի լուսաւոր երեսման
առիթով, Երուսաղէմի Կիւրեղ Ա. Հայրապե-
տին՝ Կոստանդ կայսեր յղած Թուղթին
թարգմանութիւնը: Ապա մատուցուեցաւ Ս.
Պատարագ՝ Սազ Սեղանին վրայ, որուն վե-
րեր գետնէն ուսած էր վառ կանթեղներով զար-
դարուն նշանը Ս. Խաչին: Ժամարարն էր
Հոգշ. Տ. Գիւսակ Աթղ. Մուրատեան:

Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ա Կ Ա Ն Զ

* Գշ. 6 Մարտ.— Ամեն. Պատրիարք Ս.
Հայրը և Գերշ. Տ. Ծահէ Եպս. Աճէմեան
պաշտօնական այցելութեան գացին Քրան-
սական և լուսնական հիւպատոսներուն:

* Եշ. 8 Մարտ.— Ամեն. Պատրիարք Ս.
Հայրը և Գերշ. Տ. Ծահէ Եպս. Աճէմեան
պաշտօնական այցելութեան գացին պելճի-
քական ընդհ. հիւպատոսին:

* Կիր. 25 Մարտ.— Յունաստանի Ան-
կախութեան 152րդ տարեդարձին առիթով,
լուսնական ընդհ. հիւպատոսին կողմէ սարքը-
ւած ընդունելութեան ներկայ գտնուեցան
Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս.
Ապանեան և Տիար Կ. Հինդիեան:

* Գշ. 27 Մարտ.— Քաղաքապետ Թէոփ
Բօլլէքի կողմէ, Քաղաքապետարանին մէջ
Իտալիոյ Արտաքին Գործոց Նախարար Ժի-
ուզէփփէ Մէտիչիի ի պատիւ տրուած ընդու-
նելութեան ներկայ գտնուեցան Սազ Թարգ-
ման Հոգշ. Տ. Վիգէն Աթեղայ և Տիար Կ.
Հինդիեան:

* Դշ. 4 Ապրիլ.— Երուսաղէմի նոր ու-
տիկանապետ Հայնց Պրայթենֆէլտ, ընկե-
րակցութեամբ իր փոխանորդ Տալիտ Խէնի,
այցելեց Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր:

* Գշ. 24 Ապրիլ.— Երուսաղէմի Ս. Զատ-
կի տօնին առիթով, Ամեն. Պատրիարք Ս.
Հայրը, ընկերակցութեամբ սրբազաններու և
հոգեշնորհ հայրերու, շնորհատրական այցե-
լութեան գնաց Յրանչիսկեանց Գերշ. Կիս-
թոտին և Լատինաց Ամեն. Ս. Պատրիարքին:
Ապա, Դիւանապետ Գերշ. Տ. Ծահէ Եպիս-

կոպուսի ընկերակցութեամբ, այցելեց Պապական Գերշ. Նուիրակին եւ Անկլիքան Արքեպիսկոպոսին: Հոգշ. Տ. Հայկասեր Վարդապետ այցելեց Յոյն Կաթողիկներու Եպիսկոպոսին, Մարոնիներու Մեծատրին եւ Լուտերականներու Երէցներուն, իսկ Հոգշ. Տ. Յովսէփ Վրդ. Մամուր՝ Հայ Կաթողիկ Մեծատրին:

* Բշ. 30 Ապրիլ.— Կէսօրին, Ս. Զատիկի տօնին առիթով, Պատրիարքարան շնորհատրութեան եկան Լատինաց Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը եւ Յոյն Կաթողիկներու Եպիսկոպոսը, իրենց միաբանութեան անդամներով:

* Գշ. 1 Մայիս.— Նոյն առիթով, կէսօրէ առաջ, յաջորդաբար Պատրիարքարան այցելեցին Անկլիքան Գերշ. Արքեպ.ը եւ Արաք Անկլիքան Եպիսկոպոսը, Հայ Կաթողիկներու եւ Մարոնիո իմաստաւոր Մեծատրինը, Ֆրանչիսկեան միաբանութեան Գերշ. Կիսթոտը, հանդերձ միաբանութեամբ, Հապէշներու Եպիսկոպոսը իր միաբանութեան անդամներով, եւ այլ ականատոր անձնատրութիւններ:

Ապա, ժամը 11.30ին, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը, բովանդակ միաբանութեան ընկերակցութեամբ, այցելեց Յունաց Պատրիարքարան: Իսկ Հոգշ. Տ. Հայկասեր Վարդապետ՝ Հապէշներու Եպիսկոպոսարան:

* Դշ. 2 Մայիս.— Յունաց Ամեն. Պատրիարքը, հանդերձ միաբանութեամբ, շնորհատրութեան եկաւ Պատրիարքարան: Կէսօրին այցելութեան եկաւ Ս. Քաղաքիս հիւպատոսական կազմը:

* Բշ. 7 Մայիս.— Իսրայէլի անկախութեան 25ամեակի առթիւ, Քաղաքապետ Թէտի Բօլլէքի կողմէ, Դարթի բերդին մէջ տրուած ընդունելութեան ներկայ գտնուեցան Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը եւ Գերշ. Տ. Ծահէ Եպս. Աճէմեան:

* Եշ. 10 Մայիս.— Ծերմակ Ռուսերու Մեծատր Հայր Անթօնի Կրապպի կողմէ, Ս. Աղեքսանդր Հօսիփի մէջ, Զատական տօներու առթիւ տրուած ընդունելութեան ներկայ գտնուեցան Գերշ. Տ. Ծահէ Եպս. Աճէմեան եւ Հոգշ. Տ. Վիգէն Արդ. Ալթազեան:

* Ծք. 19 Մայիս.— Կէսօրէ ետք, Գերշ. Տ. Ծահէ Եպիսկոպոս, հոգեշնորհ հայրերու

ընկերակցութեամբ, բացումը կատարեց Ս. Թարգմանչաց Երկրդ. Վարժարանի Պաշտօնին:

* Գշ. 22 Մայիս.— Երեկոյեան, Դարթի բերդին դիմաց, Քրիստոնէական Տեղեկատուութեան Կեդրոնի բացման հանդիսութեան, Ֆրանչիսկեաններու Գերշ. Կիսթոտին կողմէ եղած հրաւերին ընդառաջելով ներկայ գտնուեցան Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոս եւ Տիար Կ. Հինդլեան:

* Դշ. 23 Մայիս.— Կէսօրէ առաջ, ընդառաջելով Յունաց Ամեն. Տ. Պենետիքթօս Պատրիարքի հրաւերին, Յոպպէի դրան մօտ, Պուլկարիոյ Պատրիարք Ամեն. Տ. Մաքսիմոս Ա.ի դիմատրութեան գացին Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոս եւ Հոգշ. Տ. Կիսրէլ Ծ. Վարդապետ:

* Եշ. 24 Մայիս.— Երեկոյեան, Քնէսէթի մէջ, Իսրայէլի նոր Նախագահ Փրօֆ. Էֆրայիմ Քացիրի երդման արարողութեան եւ անոր յաջորդող ընդունելութեան ներկայ գրտնուեցան Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս. եւ Տիար Կ. Հինդլեան:

* Ծք. 26 Մայիս.— Կէսօրէ առաջ, Պուլկարիոյ Ամեն. Տ. Մաքսիմոս Պատրիարքը, իրեն ընկերացող Պուլկար եպիսկոպոսներու եւ Յոյն եպիսկոպոսներու եւ վարդապետներու ընկերակցութեամբ, այցելեց Ս. Աթոռ: Նախ առաջնորդուեցաւ Մայր Տաճար, ուր իր ուխտը կատարեց Ս. Գլխադրի մատրան մէջ: Ապա, դպիրներ շարականի երգեցողութեամբ մեծապատիւ հիւրերը առաջնորդեցին Պատրիարքարան, ուր, ի բացակայութեան Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր, Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոս ընդունեց զիրենք:

* Կիր. 27 Մայիս.— Կէսօրին, Պուլկարիոյ Պատրիարքին ի պատիւ Ինթերքօնթի-ճէնթըլլ պանդոկի մէջ տրուած ընդունելութեան մէր կողմէ ներկայ գտնուեցան Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոս եւ Հոգշ. Տ. Կիսրէլ Ծ. Վարդապետ:

* Բշ. 28 Մայիս.— Կէսօրին, Ռուսաց Մեծատրին կողմէ, Պուլկարիոյ Պատրիարքին ի պատիւ տրուած ճաշկերոյթին ներկայ գտնուեցան Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս. եւ Տիար Կ. Հինդլեան: